

NGHỊ LUẬN TƯ TƯỞNG, ĐẠO LÍ VỀ CÂU NÓI “ĐỜI PHẢI TRẢI QUA GIÔNG TỐ, NHƯNG KHÔNG ĐƯỢC CÚI ĐẦU TRƯỚC GIÔNG TỐ” – TRÍCH NHẬT KÍ ĐẶNG THÙY TRÂM

1. Lập dàn ý cho bài văn nghị luận về câu nói “Đời phải trải qua giông tố, nhưng không được cúi đầu trước giông tố”

- Mở bài: Giới thiệu, dẫn dắt vào vấn đề cần nghị luận.

+ Ví dụ mở bài: Trong cuộc đời mỗi con người chắc hẳn ai cũng vấp phải những khó khăn, sự cản trở để bước đến thành công như thất bại trong công việc, gia đình bị đổ vỡ, tình yêu bị phản bội. Khi đó có người cảm thấy bất lực trước cuộc sống, họ tìm đến rượu để giải sầu, thậm chí tìm đến cái chết để không phải đối diện với sự thật. Nhưng nhà văn Đặng Thùy Trâm - một cô y tá dũng cảm đã chứng kiến bao nhiêu sự mất mát của đồng chí, đồng đội trong chiến tranh, cô dám đương đầu với sóng gió của cuộc đời và đã đưa ra chân lý sống cho chính bản thân mình: “Đời phải trải qua giông tố nhưng không được cúi đầu trước giông tố”. Chân lý này cũng là lời khuyên, bài học bổ ích, chúng ta có thể lấy làm phương châm sống để sống tốt hơn.

- Thân bài:

+ Giải thích các từ khóa:

- “Giông tố”: Chỉ những gian nan, thử thách, những khó khăn xảy ra với con người trong cuộc sống.
- “Cúi đầu”: Đầu hàng, lùi bước, chấp nhận thất bại.
- Ý nghĩa toàn bộ câu nói: Câu nói khuyên con người không đầu hàng, lùi bước trước những khó khăn, thất bại trong cuộc đời, dám chấp nhận giông tố và vượt qua nó một cách phi thường.

+ Phân tích, chứng minh:

- Khẳng định ý nghĩa sâu sắc của câu nói: Cuộc đời con người thường có nhiều khó khăn, thử thách, thăng trầm, nhưng phải vượt qua nó để vươn đến thành công.
- Cuộc sống không bao giờ bình lặng mà luôn có vô vàn những khó khăn, thử thách, có thành công – thất bại, hạnh phúc – khổ đau.
- Phải trải qua giông tố giúp con người trưởng thành, vững vàng về mọi mặt (tự hiểu về mình, cuộc sống, có kinh nghiệm,...).
- Vượt qua khó khăn, thử thách không phải là điều dễ dàng, song ta phải luôn luôn dũng cảm đối mặt, không được hèn nhát, nao núng, né tránh.

+ Đánh giá – mở rộng:

- Để vượt qua được giông tố con người cần có bản lĩnh, nghị lực, kỹ năng, tri thức.
- Trong thực tế cuộc sống, có biết bao những tấm gương về những con người có nghị lực, bản lĩnh, vượt lên số phận, vượt lên hoàn cảnh (các tấm gương xưa và nay).
- Phê phán lối sống thiếu nghị lực, bản lĩnh. Bên cạnh đó, ta không khỏi đau lòng cho những người, đặc biệt là các bạn trẻ thiếu nghị lực, bản lĩnh, sống ích kỷ, dựa dẫm.

- Những thủ khoa đại học nhà nghèo vượt khó: Lê Minh Khiết – học sinh trường THPT chuyên Lê Khiết (Quảng Ngãi) với hattrick thủ khoa: Thủ khoa Tốt nghiệp THPT (56 điểm), thủ khoa Đại học Ngoại thương TPHCM (28,5 điểm), thủ khoa Đại học Y dược TPHCM (29,5 điểm). Vũ Văn Thanh, HS trường THPT Tô Hiệu, huyện Vĩnh Bảo (Hải Phòng) nhà nghèo, vừa đi học vừa làm thêm phụ hồ để có tiền phụ giúp gia đình và trang trải việc học, tự học và đỗ hai trường đại học: Đỗ thủ khoa Đại học Hải Phòng và đỗ Đại học Ngoại thương (cơ sở Hà Nội).
- Những người chiến đấu với căn bệnh nan y để sống có ích thật đáng khâm phục: Sự kiện tại TPHCM, với chủ đề “Vượt lên và chiến thắng”, 150 bệnh nhân ung thư đã tham gia thi đá bóng để chiến đấu với bệnh tật. Dù không thể bước nhanh hơn, dù các đấu thủ đã hoàn tất phần thi, một bệnh nhân 60 tuổi vẫn không bỏ cuộc và chia sẻ: “Tôi không thi để thắng thua với người khác, tôi chỉ muốn chiến thắng bản thân mình”.

+ Rút ra bài học cho bản thân:

- Về nhận thức: Muốn thành công, con người phải trải qua nhiều sóng gió. Trước sóng gió, mỗi người phải tự vươn lên bằng niềm tin và nghị lực bản thân, vượt qua những yếu đuối, hèn nhát của chính mình. Gian nan chính là môi trường rèn luyện, tôi luyện ý chí của con người. Nếu có ý chí nghị lực, vượt khó thì công việc nào cũng đi đến đích.
- Về hành động: Dám nghĩ – dám làm, phải năng động, phải rèn luyện tu dưỡng những phẩm chất cần có ở những con người của thời đại mới có khả năng vượt qua mọi thử thách để thành công.

- Kết bài: Khái quát lại vấn đề nghị luận.

+ Ví dụ kết bài: Câu nói của Đặng Thùy Trâm đúng với mọi hoàn cảnh, với mọi đối tượng và qua câu nói đó giúp cho chúng ta thấy rằng, đó là tiếng nói của một lớp trẻ sinh ra và lớn lên trong thời đại đầy bão táp nhưng họ sống thật đẹp và hào hùng, đồng thời câu nói thể hiện một quan niệm nhân sinh tích cực: sống không sợ gian nan, thử thách, phải có nghị lực và bản lĩnh.

2. Viết đoạn văn ngắn trình bày suy nghĩ của bản thân về câu nói “Đời phải trải qua giông tố, nhưng không được cúi đầu trước giông tố”

Câu nói "Đời phải trải qua giông tố nhưng không được cúi đầu trước giông tố" vừa khẳng định ý nghĩa của những giông tố xuất hiện trong cuộc đời, vừa khuyên răn con người ta phải mạnh mẽ, dám đương đầu với khó khăn và giải quyết khó khăn trong cuộc sống của mình. Cuộc đời muôn màu muôn vẻ, ngày hôm nay bình yên nhưng ngày mai liệu có còn "biển yên sóng lặng" hay "bão giông cuồn cuộn", chẳng ai biết trước được và cũng chẳng có ai tránh khỏi được bão giông cuộc đời. Giông tố cuộc đời có thể xuất hiện trong bất cứ hoàn cảnh nào, bất cứ giai đoạn nào của cuộc đời và ở bất cứ đâu trong cuộc sống của bạn. Có thể là thất bại trong công việc, học tập, mất đi niềm tin, gặp nhiều khó khăn trong công việc hay những nỗi đau thương mất mát. Tất cả đều có thể diễn ra trong cuộc đời của bạn, và cuộc đời phải có những giông tố đó mới "đủ vị". Dù cuộc đời có thử thách bạn đến đâu, bạn cũng phải kiên cường ngẩng cao đầu chấp nhận và nỗ lực hết mình khắc phục, vượt qua thử thách. Để cho bản thân trải qua sương gió của phong ba bão tố cuộc đời mới thực sự có được sự trưởng thành và vững vàng ý chí, khi ấy đứng trước cuộc đời bản thân mới có năng lực, dày dặn kinh nghiệm và giàu sự trải đời. Đó là những bài học đường đời vô giá mà không có cách nào chúng ta mua được nếu chúng ta không đổi đầu, nếu cứ mãi lùi bước, không chấp nhận khó khăn thử thách bạn sẽ mãi yếu đuối, "mỏng manh dễ vỡ", dễ bị quật ngã trước giông tố cuộc đời. Để có thể đổi đầu trước giông tố tuy không dễ dàng gì, có thể phải đánh đổi đi nhiều thứ, nhưng không vì thế mà chúng ta lùi bước, càng phải trả giá cho giông tố bao nhiêu ta càng nhận được giá trị gấp đôi cái giá đã trả. Để làm được điều đó, bản thân mỗi người phải rèn luyện bản lĩnh, nghị lực của mình bao gồm cả tri thức, kĩ năng và kinh nghiệm. Trước khó khăn không nên né tránh, nao núng mà phải quyết tâm vượt lên hoàn cảnh của chính mình, dựa vào khả năng của chính mình chứ không phải dựa dẫm, ỷ lại, núp dưới bóng người khác. Quả thực câu nói "Đời phải trải qua giông tố nhưng không được cúi đầu trước giông tố" muôn đời vẫn chính xác, có thất bại mới có thành công và có đương đầu, đối diện và khắc phục thất bại mới mang lại những điều kiện cần và đủ để tạo dựng nên thành công. Muốn tô đẹp cho thành công của mình càng rực rỡ thì càng phải để bản thân trải qua nhiều giông tố cuộc đời, rèn luyện được bản lĩnh đương đầu khó khăn thì cái đích nào ta cũng có thể vươn đến.

3. Viết bài văn nghị luận tư tưởng, đạo lí về câu nói “Đời phải trải qua giông tố, nhưng không được cúi đầu trước giông tố”

Cuộc sống có muôn vàn khó khăn thử thách, con người cần biết vượt qua, phải đứng vững mới có thể tồn tại được. Không lùi bước, không khuất phục, dám chấp nhận thử thách, dám kiên cường đối đầu với khó khăn là phẩm chất nên có của con người. Như Đặng Thùy Trâm từng nói: “Đời phải trải qua giông tố nhưng không được cúi đầu trước giông tố”.

Trước hết cần hiểu câu nói có ý nghĩa là gì? “Giông tố” là một hiện tượng thời tiết nguy hiểm, trong câu nói của Đặng Thùy Trâm, nó biểu tượng cho những khó khăn, thử thách có thể xảy ra với cuộc sống của con người. Còn “Cúi đầu” ám chỉ hành động chấp nhận, đầu hàng trước khó khăn, trước số phận. Cả câu nói của Đặng Thùy Trâm có ý nghĩa khuyên con người không đầu hàng, lùi bước trước khó khăn, thử thách của cuộc đời. mỗi người cần trải qua khó khăn như một lẽ tự nhiên của cuộc sống.

Quả đúng như vậy, cuộc đời là một chuỗi những khó khăn, thăng trầm. Để có được thành công không ai là không cần vượt qua những khó khăn ấy. Thất bại luôn đi kèm với thành công, sau khổ đau là những hạnh phúc. Nếu cuộc đời quá bình lặng chúng ta cũng không cảm nhận hết ý nghĩa của thành công. Để vượt qua giông tố không phải là điều dễ dàng, tuy nhiên mỗi người cần dũng cảm đối mặt, không được chấp nhận thất bại, không né tránh vấn đề. Không chỉ có vậy, mỗi người cần có kĩ năng, tri thức, kinh nghiệm cùng ý chí, nghị lực.

Trong thực tế cuộc sống có rất nhiều những tấm gương biết cách thích nghi, vượt qua “giông tố” cuộc đời để vươn tới niềm vui hạnh phúc, thành công. Đó là thầy giáo Nguyễn Ngọc Kí, cuộc đời đã không ban cho thầy đôi tay nhưng nhờ thái độ sống tích cực, ý chí, nghị lực phi thường thầy đã học làm mọi thứ bằng đôi chân. Lúc đầu tuy có nhiều đau đớn nhưng thầy cũng vượt qua. Thậm chí vì muốn tìm đến nguồn sáng của tri thức và muốn truyền dạy tri thức thầy còn học viết bằng chân, từ đó trở thành thầy giáo ưu tú, mẫu mực. Hay như Bác Hồ, Bác đã trải qua bao khó khăn hiểm nguy trên con đường tìm ra ánh sáng chân lí, tìm ra con đường giải phóng cho dân tộc. Bằng ý chí nghị lực phi thường, bằng tình yêu và lòng quả cảm cùng tài năng vượt trội, Bác đã thành công trên con đường ấy, Bác đã khai sinh ra nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Giả sử nếu thầy Nguyễn Ngọc Kí hay Bác Hồ không có đủ dũng khí, sức mạnh và lòng tin để vượt qua nghịch cảnh, liệu chúng ta có thể có được một thầy giáo ưu tú, một con người vĩ đại như Bác khiến cả thế giới nể phục hay không?

Tuy nhiên, hiện nay vẫn còn có một số người sống lay lắt, thiếu nghị lực, đứng trước một chút ít khó khăn đã nản lòng, chán nản và đổ lỗi cho số phận. Có một số người khác lại sống ích kỉ, dựa dẫm vào người khác. Có khó khăn là nhờ mọi người giúp đỡ, còn mình thì không làm gì cả. Nếu không được giúp đỡ sinh ra oán hận, chán ghét. Cách sống đó thực sự không tốt, các bạn cần thay đổi để hướng tới lối sống tích cực, đáng nể phục hơn.

Như vậy, muốn thành công con người phải biết cách đương đầu với sóng gió, có bản lĩnh để vượt lên sóng gió. Bản thân tôi cũng có những giây phút chán nản, thiếu sự kiên trì trước mỗi bài toán khó. Hay khi gặp khó khăn tôi chỉ biết than thân trách phận. Đó là những lúc tôi thực sự yếu đuối, hèn nhát. Tôi nhận thấy, gian nan chính là môi trường tốt để thử thách con người. Nếu có ý chí, nghị lực vượt qua khó khăn thì thành công sẽ đến với chúng ta sớm hơn. Tóm lại, ý kiến của Đặng Thùy Trâm: “Đời phải trải qua giông tố nhưng

không được cúi đầu trước giông tố” thực sự là bài học ý nghĩa, giản dị mà sâu sắc. Đây là chân lí mà cũng là bài học bổ ích chúng ta có thể coi đó làm phương châm sống và hành động của mình.

WWW.ELIB.VN